

ชาวจุฬาฯ ร่วมกันจัดตั้งจุฬาลงกรณ์ราชบรรณาลัย

เบญจา รุ่งเรืองศิลป์*

๐๐๐๐๐

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันอุดมศึกษาแห่งแรกของประเทศไทย ถือกำเนิดจากโรงเรียนสำหรับฝึกหัดวิชาข้าราชการฝ่ายพลเรือน โดยได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2442 และได้รับพระบรมราชานุญาตให้เปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนมหาดเล็ก เมื่อ 1 เมษายน พ.ศ. 2445 ต่อมาพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระดำเนินถึงพระบรมราโชบายในสมเด็จพระบรมชนกนาถที่จะ “ให้มีมหาวิทยาลัยขึ้นสำหรับเป็นสถาบันอุดมศึกษาของชาวสยาม” จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สถาปนาโรงเรียนมหาดเล็กเป็นสถาบันอุดมศึกษาพระราชทานนามว่า “โรงเรียนข้าราชการพลเรือนของ

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว” เมื่อ 1 มกราคม พ.ศ. 2453 นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณอันหาที่สุดมิได้ ดังนั้น เนื่องในโอกาสครบรอบ 100 ปี แห่งวันสวรรคตพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว วันที่ 23 ตุลาคม พ.ศ. 2553 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจึงได้จัดกิจกรรมน้อมรำลึกในพระปรีชาญาณและพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวที่มีต่อปวงชนชาวไทย หลากหลายเรื่องราวด้วยกันล้วนเป็นกิจกรรมที่สอดคล้องประสานกับวิสัยทัศน์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ปรารถนาจะเป็น “เสาหลักของแผ่นดิน” ประการหนึ่งคือ การสร้างปัญญาแห่งแผ่นดิน จึงกำหนดนโยบายให้จัดตั้งห้องสมุดเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวขึ้น เพื่อให้เป็นคลังปัญญาของประเทศชาติที่มีข้อมูลสำคัญและทรงคุณค่าของพระองค์ท่านและเรื่องราวในรัชสมัยอย่างครบถ้วนสมบูรณ์แบบแห่งหนึ่ง ก่อเกิดประโยชน์ทางการศึกษาค้นคว้า ทั้งด้านการเมืองการปกครอง ความสัมพันธ์กับต่างประเทศ ประวัติศาสตร์ การศึกษา การคมนาคม การปฏิรูปสังคม และวิถีชีวิต ฯลฯ ในการนี้ คณบดีคณะอักษรศาสตร์ (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประพนธ์ อักษรวิรุฬหาร) ได้ตั้งชื่อห้องสมุดเฉลิมพระเกียรตินี้ว่า **จุฬาลงกรณ์ราชบรรณาลัย** และ

* **ศูนย์บรรณคดีปัญหา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**

มหาวิทยาลัยมอบหมายให้เป็นโครงการต่อเนื่องระยะยาวของศูนย์วิทยทรัพยากร มีผู้นำภารกิจอันเข้มแข็ง คือ รักษาการผู้อำนวยการ (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิมพ์วิไล เปรมสมิทธิ์) โดยกำหนดวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อน้อมรำลึกในพระปรีชาญาณและพระมหากรุณาธิคุณที่มีต่อจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและปวงชนชาวไทย
2. เพื่อการสร้างถาวรวัตถุเป็นอนุสรณ์ถึงพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งเป็นหลักฐานสำคัญทางประวัติศาสตร์เพื่อการศึกษาค้นคว้าต่อไป
3. เพื่อสร้างคลังปัญญาแห่งแผ่นดิน ที่เป็นองค์ความรู้อันทรงคุณค่าของประเทศชาติ
4. เพื่อเป็นศูนย์กลางของทรัพยากรสารสนเทศที่มีจำนวนมาก และพร้อมให้บริการศึกษาค้นคว้าเรื่องราวของพระองค์ท่านและในรัชสมัยนั้นอย่างสมบูรณ์

ประกอบด้วยภารกิจในการดำเนินงาน คือ

1. แสวงหาทรัพยากรสารสนเทศตามเป้าหมายหลัก ทั้งในรูปแบบสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์
2. ประสานงานและสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการแสวงหาทรัพยากรสารสนเทศกับห้องสมุดสถาบันการศึกษา และแหล่งสารสนเทศต่างๆ ทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน รวมทั้งแหล่งสารสนเทศในต่างประเทศ
3. จัดทำฐานข้อมูลจุฬาลงกรณ์ราชบรรณาลัย และเชื่อมโยงข้อมูลกับแหล่งสารสนเทศต่างๆ
4. จัดทำและจัดเก็บข้อมูลในรูปแบบดิจิทัล เพื่อการสงวนรักษาเอกสารและสิ่งพิมพ์หายาก
5. ศึกษาคุณภาพและเตรียมความพร้อมเบื้องต้นในด้านสถานที่ การจัดเก็บ และการให้บริการซึ่งศูนย์ฯ ตระหนักดีว่าสารสนเทศที่มหาวิทยาลัยมีอยู่เดิมและที่กำลังแสวงหามาเพิ่มเติม นั้น คงไม่

พร้อมสมบูรณ์ไปได้ในช่วงเวลาสั้นๆ จึงขอประชาสัมพันธ์เชิญชวนประชาคมจุฬาฯ คณะ/สถาบันหน่วยงานต่างๆ และนิสิตเก่าของมหาวิทยาลัยทั่วทุกภูมิภาค หากท่านเป็นผู้หนึ่งที่เป็นนักสะสม มีอยู่ในความครอบครอง หรือได้รับมรดกตกทอดจากบรรพบุรุษ ไม่ว่าจะเป็นหนังสือพระราชนิพนธ์ เอกสาร สิ่งพิมพ์ และสื่ออื่นๆ ที่มีผู้เขียนเกี่ยวกับพระองค์ท่านในด้านต่างๆ และเรื่องราวในรัชสมัยของพระองค์ ท่าน เช่น งานวิจัย วิทยานิพนธ์ วารสาร เป็นต้น โปรดนึกถึงโครงการจัดตั้งจุฬาลงกรณ์ราชบรรณาลัยแห่งนี้ ศูนย์ฯ ยินดีต้อนรับทุกท่านในการร่วมแสดงพลังแห่งความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ ที่มีต่อจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและปวงชนชาวไทย ด้วยการเป็นส่วนหนึ่งของการจัดตั้งจุฬาลงกรณ์ราชบรรณาลัย ให้เป็นถาวรวัตถุอนุสรณ์ถึงพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยศูนย์ฯ ยินดีรับมอบหรือท่าน จะให้ยืมสิ่งพิมพ์ เอกสาร สื่อต่างๆ ที่จะนำมาจัดเก็บและให้บริการอย่างสมพระเกียรติในห้องสมุด หรือ เพื่อเตรียมนำเข้าสู่ระบบงานดิจิทัลและการสร้างฐานข้อมูล ตลอดจนการแบ่งปันความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการจัดตั้งฯ ดังกล่าว ด้วยความขอบคุณยิ่ง ดิดต่อสอบถามได้ที่... ห้องหนังสือหายาก ชั้น 6 ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทรศัพท์ 0-2218-2934, 0-2218-2960 ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

